

การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ..... คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๓๐ (๕) และมาตรา ๒๖๗ (๗) ของรัฐธรรมนูญ เพื่อกำหนดบทบาทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๘ ถึงมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ บททั่วไปของหมวด ๑๒ องค์การอิสระ ตลอดจนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ รวมทั้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและองค์กรอิสระอื่นร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

มาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

เป็นการไม่ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยในการปฏิบัติหน้าที่ต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน ตลอดจนต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน หากความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าโดยทางใดว่ามีบุคคลได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

หรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น หรือเกินสมควรแก่เหตุ ผู้ตรวจการแผ่นดินก็สามารถดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินจะมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาของส่วนรวมมากกว่าการแก้ไขทุกข์ของรายบุคคล เช่น กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณี หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐอื่นที่จะจัดความเดือดร้อนหรืออำนวยความสะดวกได้ตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐนั้น พิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป แต่หากเห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะ ให้มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะแสวงหาข้อเท็จจริงและศึกษาข้อมูลในเรื่องนั้นต่อไปก็ได้

(๒) กำหนดให้มีการประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือกับองค์กรอิสระอื่น และกำหนดแนวทางการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ามิใช่ผู้กระทำการ อันไม่ชอบด้วยกฎหมายอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า และในกรณีที่เห็นว่ากรณาดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทาง ในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ซ้ำซ้อนกัน สำหรับการดำเนินการในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติร่วมกันหารือและวางหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปด้วย

(๓) การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและ มีมาตรการในการให้ความคุ้มครองข้อมูลของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เมื่อบุคคลใดพบเห็นหรือได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือ หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ บุคคลนั้นสามารถ แจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด โดยในการกำหนด ระเบียบดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชนในการเสนอเรื่อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และไม่มีลักษณะบังคับให้เปิดเผยตัวตนผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เว้นแต่เป็นเรื่อง การขอให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว และห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่เป็นการกระทำ ตามหน้าที่เปิดเผยข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล

(๔) แนวทางการทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ มาตรการและกลไกในการปฏิบัติ หน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มุ่งหมายที่จะ กำหนดให้ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นต้องเป็นไปในลักษณะ

กัลยาณมิตร โดยในการแสวงหาข้อเท็จจริงของผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องไม่มีลักษณะเป็นการมุ่งหมายที่จะกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ และก่อนที่จะมีการเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ นั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน และต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะประกอบด้วย

(๕) กำหนดให้มีกระบวนการปรึกษาหารือและหาข้อยุติร่วมกัน เนื่องจากก่อนที่จะมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานของรัฐ ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก่อน ดังนั้น เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานของรัฐแล้ว หน่วยงานของรัฐจึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่อย่างไรก็ดี หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย หรือกฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือไม่อาจดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้หน่วยงานของรัฐนั้นปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป

(๖) กำหนดกลไกมาตรการชี้ขาดกรณีมีการไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปรึกษาหารือร่วมกันแล้วไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑.๕ การกีดกันจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด จะช่วยปรับปรุงกลไกการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม รวมทั้งทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ตลอดจนช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรอิสระอื่น

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก ช่วยลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น อำนวยประโยชน์แก่ประชาชนให้ได้รับความผาสุกอย่างทัดเทียมกัน

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินนำไปสู่การยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชน ทำภารกิจนี้

เนื่องจากมาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยมีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการ ตามมาตรา ๒๒๐ ของรัฐธรรมนูญ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณี que พบเห็นหรือเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณี que การปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและองค์กรอิสระอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยในกรณีที่เป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นก็ให้มีการแจ้งให้องค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปได้ และหากเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งกำหนดให้มีการประสานปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกันในการช่วยกันขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

มาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีผู้ตรวจการแผ่นดิน)

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

ททยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากเป็นกฎหมายที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีขึ้น

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

- ควบคุม (ข้ามไปข้อ ๓.๗) กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม
 ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เพื่อให้การทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถแก้ไขปัญหาในการจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมและลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่ในการสอดส่องและติดตามงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่โดยไม่ต้องรอให้มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนก่อน โดยหากความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าในทางใด ผู้ตรวจการแผ่นดินก็สามารถดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยการปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกันจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุต่อไปได้

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่มีการกำหนดระบบอนุญาตไว้แต่อย่างใด

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่มีการใช้ระบบคณะกรรมการแต่อย่างใด แต่มีการกำหนดให้ในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินบางประการต้องมีการปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยรอบคอบ

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจการแผ่นดินไว้ โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมีการปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันในการวางแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติหน้าที่เรื่องที่สำคัญ เช่น การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย หรือการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง จะต้องมีการปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันก่อนดำเนินการ นอกจากนี้ ยังมีการวางกรอบแนวทางการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินและของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้มีการวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงและการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ตลอดจนระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

- โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด
 เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อมูลที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดโทษทางอาญาสำหรับบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดินในการให้ความเห็น ข้อมูลหรือพยานหลักฐานใดแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน นอกจากนี้ เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้ข้อมูลหรือความเห็น หรือผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน จึงได้กำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้เปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

เนื่องจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดินในการให้ความเห็น ข้อมูล หรือพยานหลักฐานใดแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน จะทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กฎหมายบัญญัติ และการเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน หรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจเป็นภัยอันตรายแก่บุคคลที่ให้ข้อมูลแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน และทำให้พยานหลักฐานที่ได้มาถูกทำลายได้ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้ที่กระทำความผิดดังกล่าวต้องได้รับโทษทางอาญา

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ รวมทั้งประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทั่วประเทศ

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินมุ่งหมายที่จะส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรเทาสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ซึ่งเมื่อมีการดำเนินการตามให้เป็นไปตามมาตรการดังกล่าวแล้ว จะทำให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก ทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชน อันจะเป็นการช่วยจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม และเป็นการลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ และเป็นการอำนวยความสะดวกสุขให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน

นอกจากนี้ การกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือกับองค์กรอิสระอื่น และกำหนดแนวทางการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน จะช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรอิสระอื่นอันจะช่วยประหยัดและลดค่าใช้จ่ายในด้านงบประมาณของรัฐ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือที่ไม่แจ้งผู้ตรวจการแผ่นดินให้ทราบถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินภายในเวลาที่กำหนด อาจต้องรับผิดชอบในทางกฎหมายฐานจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามมาตรา ๓๒ เสรีภาพในเคหสถานตามมาตรา ๓๓ และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญ บางประการที่อาจถูกจำกัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความเห็น และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยในกรณีของข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดบังคับให้เปิดเผยได้เฉพาะกรณีการขอให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว เพื่อประโยชน์แก่การแจ้งผลการดำเนินการของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ผู้ร้องเรียนทราบต่อไป

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

การบังคับให้เปิดเผยตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนเป็นการจำกัดสิทธิเท่าที่จำเป็น เฉพาะกรณีการขอให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว และการให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในเคหสถานเพื่อตรวจสอบ

ข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้บุคคลมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา ก็เป็นการจำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยการดำเนินการดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด นอกจากนี้ได้มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองข้อมูลของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนไว้แล้ว โดยห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้ง ผู้ร้องเรียน และผู้ฝ่าฝืนเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการร่วมกันเพื่อช่วยกันขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นกับประชาชน และมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ จะทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก ทำให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชน อันจะเป็นการช่วยขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม และเป็นการลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ และเป็นการอำนวยความสะดวกสุขให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

เมื่อหน่วยงานของรัฐมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็นแล้ว การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ จะเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะเกิดความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้มากยิ่งขึ้น

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก จะช่วยลดต้นทุนของผู้ประกอบการในการดำเนินกิจการ

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

เมื่อหน่วยงานของรัฐมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพที่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็นแล้ว จะช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยเกิดการดึงดูดให้มีการลงทุนในการประกอบกิจการในประเทศเพิ่มมากขึ้น

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติให้มีการจ้างบุคคลและสถาบัน มาช่วยศึกษาวิจัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินได้ ซึ่งจะเป็นการ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

เน้นกระบวนการทำงานในลักษณะที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน โดยการแสวงหา ความร่วมมือ ประสาน และร่วมกันดำเนินการทั้งจากองค์กรอิสระอื่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อกำหนดแนวทางการทำงานขององค์กรอิสระไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน จะช่วยประหยัดและลดค่าใช้จ่ายในด้านงบประมาณของรัฐ และทำให้รัฐสามารถควบคุมและลด การสูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็นได้มากขึ้น และเมื่อมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นแล้ว ก็จะช่วยลดภาระและงบประมาณที่สูญเสียไปกับการดำเนินการที่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนโดยไม่จำเป็น รวมทั้งการกำหนดกรอบดุลพินิจในการตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการได้นั้น กำหนดให้กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาในเรื่องใดโดยต้องคำนึงถึง ความคุ้มค่าและประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งต้องมีการกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ ของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยลดงบประมาณที่สูญเสียไปกับการตั้งอนุกรรมการ เกินความจำเป็น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและ สังคมจะได้รับ ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตต่อรัฐสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้วางกลไกการปฏิบัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน กับองค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐต้องทำงานร่วมกันโดยผ่านการประสาน ปรีกษาหารือ หรือการกำหนดแนวทางการทำงานเพื่อให้เชื่อมโยงและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ในบริบทของสังคมไทย ที่ผ่านมา การทำงานในลักษณะดังกล่าวกระทำได้ยาก เนื่องจากองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐจะยังติด อยู่กับอำนาจของแต่ละองค์กรหรือหน่วยงานเป็นหลัก

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับ ประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะทำให้การใช้งบประมาณ ในการดำเนินการตามปกติ มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งไม่ได้สร้างหรือกำหนดภาระหน้าที่ แก่ประชาชน และไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างองค์กรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้น

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ เป็นไปตามโครงสร้างองค์กรและกรอบอัตรากำลังของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่มีอยู่เดิม

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

-

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

เป็นไปตามงบประมาณปกติของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่จะมีภาระด้านงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากการกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีสิทธิได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยอาจประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้การออกระเบียบเกี่ยวกับการร้องเรียนจะต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชนในการเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมทั้งกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่ต้องแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ในระหว่างการทำนการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้จัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยการเผยแพร่ในเว็บไซต์การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระดับพื้นที่

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรอิสระอื่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร และในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งกำหนดให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมายได้แก่

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

ตำแหน่งดังกล่าวเป็นประธานองค์กรอิสระซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

(๑) กำหนดขั้นตอนของผู้ตรวจการแผ่นดินในการแสวงหาข้อเท็จจริงและปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก่อนมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม

แก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ โดยระยะเวลาในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

(๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยในกรณีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน และอาจขยายระยะเวลาออกไปได้อีกไม่เกิน ๖๐ วัน ส่วนกรณีการดำเนินการจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม แก่บุคคลให้ดำเนินการภายใน ๓๐ วัน

(๓) ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องแจ้งผลการดำเนินการหรือการไม่รับพิจารณา หรือยุติเรื่องให้ผู้ร้องเรียนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ โดยในกรณีที่ไม่รับไว้พิจารณา หรือให้ยุติเรื่อง ให้ระบุเหตุผลให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย

(๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และรัฐสภาด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี และในกรณีเร่งด่วนหรือจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงานให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภา หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นพิเศษเฉพาะเรื่องก็ได้

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

กำหนดให้การใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล่าวหาญ และปราศจากอคติทั้งปวง ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญ

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการออกระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจะมอบหมายให้เลขาธิการหรือรองเลขาธิการเป็นผู้ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาแทนผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดก็ได้

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องที่มีความสำคัญ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน เช่น การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง และการออกระเบียบ ประกาศ หรือวางแนวทางการทำงาน

(๒) ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๓) ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

บุคคลภายนอกที่พบเห็นหรือได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม อันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่มีการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุสามารถที่จะแจ้งหรือร้องเรียน ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

- ๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่
ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง
- ๙.๒ มีกรอบในการตรารอบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๕ การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด	คณะกรรมการสรรหา กำหนดภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้
มาตรา ๒๔ (๒) และมาตรา ๓๒ วรรคสาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๔ (๓) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเดินทางของบุคคลซึ่งมาให้ความเห็นหรือถ้อยคำและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๘) และมาตรา ๔๓ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือ และเห็นชอบร่วมกันในการออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๑๓) และมาตรา ๒๕ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือ และเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบกำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเลขาธิการหรือรองเลขาธิการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บุคคลมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่น หรือเข้าไปเคหาสน์หรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแทนผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๒๖ (๑๓) และมาตรา ๒๗ วรรคสอง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทน ของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้งอนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่น และวิธีปฏิบัติงานของอนุกรรมการ	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๑๓) และมาตรา ๔๒ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบหรือประกาศในการควบคุมดูแลงานโดยทั่วไปของสำนักงาน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้
มาตรา ๒๖ (๑๐) (๑๓) และมาตรา ๔๘ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันในการออกระเบียบการมอบอำนาจของเลขาธิการให้บุคคลใดปฏิบัติงานแทน และการกำหนดกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

 มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ดำเนินการตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มิถุนายน ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๖ (นายนาถะฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒